

MUSICOTERÀPIA I TEA II

MUSICOTERÀ
PSICOLOGIA-MUS
WWW.MUSICOTERAPIABCN.COM

MUSICOTERÀPIA BCN
PSICOLOGIA-MUSICOTERÀPIA
WWW.MUSICOTERAPIABCN.COM

IA

Què és el TEA?

- Trastorn del neurodesenvolupament principalment caracteritzat per alteracions en la comunicació, interacció i amb patrons de conducta restringits y repetitius.
- DSM V

Criterios diagnósticos del autismo revisados en el DSM-5 (traducción no oficial)

- A. Déficits persistentes en la comunicación y la interacción sociales en múltiples contextos, que se manifiestan actualmente o en el pasado de la siguiente forma:
 - 1. Déficits en la reciprocidad socio-emocional
 - 2. Déficits en los comportamientos de comunicación no verbal utilizados para las interacciones sociales
 - 3. Déficits en el desarrollo, en el establecimiento y la comprensión de las relaciones.
- B. Repertorio de comportamientos, intereses o actividades restringidos y repetitivos, manifestando por lo menos dos de los siguientes criterios actualmente o en el pasado:
 - 1. Movimientos motores, utilización de objetos o vocalización estereotipados o repetitivos
 - 2. Insistencia en la monotonía, apego inflexible a la rutina o patrones rituales de comportamientos verbales o no verbales
 - 3. Intereses muy restringidos y fijos con un grado anormal de intensidad y de focalización
 - 4. Reacción inusual a los estímulos sensoriales o interés inusual por los aspectos sensoriales del entorno.
- C. Los síntomas deben presentarse desde un periodo temprano del desarrollo (aunque pueden no manifestarse plenamente hasta que las capacidades limitadas ya no permiten responder a las exigencias sociales, o ser encubiertos más tarde por estrategias aprendidas).
- D. Los síntomas suponen deficiencias importantes desde el punto de vista clínico en el ámbito social, profesional o incluso en otros ámbitos de funcionamiento.
- E. La discapacidad intelectual (trastorno del desarrollo intelectual) o un retraso general del desarrollo no justifican mejor estos trastornos.

L'espectre autista:

- **Autisme:** L'autisme és el més conegut dins del grup dels Trastorns Generalitzats del Desenvolupament. Es caracteritza per una escassa interacció social, problemes en la comunicació verbal i no verbal, activitats i interessos greument limitats, inusuals i repetitius.
- **Autisme atípic:** L'autisme atípic es manifesta a partir dels 30 mesos o només es veuen afectats a un o dos aspectes i per tant, no satisfà els criteris definits per l'autisme (alteracions qualitatives en la interacció social recíproca o en la comunicació o en la manera de comportar-se i presenta formes estereotipades i restrictives en els interessos, en el joc i en l'activitat en general).
- **Síndrome de Asperger:** presenten una intel·ligència i un desenvolupament del llenguatge normals, tenen greus deficiències en les habilitats socials, no saben comunicar-se eficaçment amb els altres i presenten problemes de coordinació.
- **Trastorn desintegratiu de la infància:** El trastorn o síndrome desintegratiu de la infància, també conegut com a síndrome d'Heller o psicosis desintegrativa, és una malaltia rara caracteritzada per una aparició tardana (> 2 anys d'edat) de retards en el desenvolupament del llenguatge, la funció social i les habilitats motrius. Els investigadors no han tingut èxit en trobar una causa per a aquest desordre.
- **Síndrome de Rett:** És un trastorn generalitzat del desenvolupament que pot afectar els infants, especialment les nenes. Aquesta patologia neurològica complexa presenta una simptomatologia diversa, però es caracteritza per una desacceleració del creixement cranial posteriorment als cinc mesos de vida, acompanyada de deteriorament psicomotor progressiu, sovint amb símptomes d'autisme i amb pèrdua progressiva del llenguatge.

Autisme d'alt funcionament	Síndrome d'Asperger
Dificultats en el desenvolupament del llenguatge manifestades en l'etapa primerenca dels tres primers anys de vida.	Desenvolupament adequat dels components formals del llenguatge durant l'etapa de la infància primerenca.
Retard en el desenvolupament del llenguatge	Absència aparent de retard lingüístic.
Desviació marcada de les habilitats del llenguatge pel que fa a les pautes del desenvolupament normal.	La prosòdia és anormal i l'estil conversacional egocèntric, pedant i unilateral.
Habilitats del llenguatge expressiu poc desenvolupades.	Gran facilitat per expressar idees verbalment.
Són freqüents l'ecolàlia, l'intercanvi erroni de pronoms i el llenguatge repetitiu.	Vocabulari sofisticat i idiosincràtic.
Ús escàs dels patrons d'entonació.	El contingut de la conversació és de naturalesa complexa.
En la conversació, absència de referències amb respecte a la informació proporcionada per l'interlocutor.	En la conversació, referències inusuals i ambigües amb respecte a la informació proporcionada per l'interlocutor.

Necessitats rellevants en TEA

- Interacció social (inici: el contacte ocular).
- Connexió
- Imitació.
- Atenció i Concentració.
- Teoria de la ment .(l'altre)
 - El jo .
- Comprensió i interpretació del món.
- Orientació i rutines.
- Estimulació i integració sensorial.
- Reducció de conductes no desitjades, estereotípies, conductes repetitives o restringides, ecolàlia.
- Expressió de dificultats diàries.
- Detecció i comprensió de les Emocions bàsiques. (vincular-les a fets)
- Expressió i canalització emocional.
- Flexibilitat.
- Relaxació.

Definició de Musicoteràpia

“La musicoteràpia és un procés sistemàtic d'intervenció on el terapeuta ajuda al client a aconseguir la salut, utilitzant experiències musicals i les relacions que evolucionen per mitjà d'elles com a forces dinàmiques de canvi”

Kenneth Bruscia.

La musicoteràpia ofereix una gama d'experiències musicals per ajudar als usuaris a expressar qüestions vitals de forma creativa.

Es tracta d'una disciplina englobada dins les ciències de la salut. Per mitjà del silenci, el moviment i del so, juntament amb els seus elements (ritme, melodia i harmonia), pretén millorar, mantenir i restaurar la salut, així com el benestar i la qualitat de vida dels usuaris.

És també per mitjà del vincle entre els usuaris i el terapeuta que es dona una millora en l'expressió i la comunicació, amb ells mateixos i amb l'entorn. En el procés terapèutic s'utilitzen tècniques actives-creatives, com: La improvisació, el cant, tocar instruments, la composició de temes entre d'altres i tècniques receptives com: L'audició, la visualització guiada i el bany sonor ...

Els beneficis de la Musicoteràpia recauen en les diverses dimensions de la persona, (social, emocional, cognitiva i física).

MUSICOTERÀPIA BCN
PSICOLOGIA - MUSICOTERÀPIA

WWW.MUSICOTERAPIABCN.COM

Consideracions a tenir en compte en el tractament del TEA amb Musicoteràpia.

- Un bon **vincl** terapèutic per a l'èxit terapèutic.
- Està indicat que les sessions amb els nens que mai han realitzat sessions de Musicoteràpia, siguin **individuals** i si s'escau més endavant poder passar a **grup homogeni**.
- Estructura** de les sessions **fixa i previsible** per tal d'orientar l'infant i donar-li seguretat.
- Anticipar**.
- Mantenir el dia de la setmana per a les sessions, els nens amb TEA son molt **sensibles al canvi**.
- Mantenir sempre **mateixa cançó de benvinguda i comiat**
- Els nens amb TEA són **molt sensibles** als so, tacte ... Cal anar amb compte amb **els paràmetres** de segons quins **estímuls**.
- No ser invasius**, no forçar.
- Per lo general es tracta d'un **procés terapèutic lent**.
- Importància i dificultat de creació de **vincl**.
- Petits passos molt importants, exemple: el **contacte ocular**.
- Conèixer bé** el TEA i el desenvolupament evolutiu normal del nen.
- Coordinació** demès professionals implicats en el nen i amb la família.
- Aconseguir l'èxit en la comprensió del que rodeja al ne i de la seva comunicació evitarà que el nen es vegi frustrat i pugui mostrar **heteroagresivitat** en un futur (adolescència)

MUSICOTERÀPIA - PSICOLOGIA - MUSICOTERÀPIA

WWW.MUSICOTERAPIABCN.COM

Justificació de la Musicoteràpia en casos de TEA

Nens amb TEA són molt sensibles a la música, la música és un llenguatge amb el que els és fàcil connectar i a través del qual els és fàcil expressar.

És un llenguatge, que per tant, incita a la comunicació. La música, en si mateixa, és un llenguatge i té qualitats que potencien la comunicació, el vincle i ajuden a la socialització.

La música, és un llenguatge al·lògic semblant al que tenen els nens que es troben en una etapa evolutiva primerenca, en que només expressen emocions i sensacions no idees raonades i lògiques.

La manca de llenguatge en els autistes, és en part, un símptoma psicogen emocional per aquest motiu l'abordatge d'aquest símptoma des de la musicoteràpia és altament efectiu.

És molt important tenir en compte que el nen parlarà quan ell vulgui no quan ho imposablem nosaltres, per això, és vital crear un bon vincle terapèutic i propiciar que això passi, en aquesta etapa, si es força aquest fet, l'únic que s'aconsegueix és la negació i el bloqueig.

D'altra banda en Tea és molt important la relaxació, la capacitat que te l'infant per a gestionar i reduir la ansietat que els suposa el mateix TEA, amb la musicoteràpia es propicien dinàmiques per tal de propiciar dita relaxació.

En definitiva, la música és una gran eina per a l'expressió no verbal, potencia el vincle, propicia la relació terapèutica i la millora del pacient, té efectes comunicatius i estableix una nova interrelació.

És important remarcar que la improvisació musical facilita la motivació en les persones amb TEA, així com la interacció del nen amb la persona que comparteix en aquest moment les experiències musicals. Així mateix, facilita l'atenció sostinguda i el seu desenvolupament (Wigram & Gold, 2005).

MUSICOTERÀPIA BCN
PSICOLOGIA - MUSICOTERÀPIA

WWW.MUSICOTERAPIABCN.COM

Objectius Terapèutics generals en TEA

En l'àrea social:

- Potenciar i facilitar la comunicació.
- Potenciar i facilitar la socialització.
- Treballar la comunicació no verbal.
- Treballar la comunicació verbal.

En l'àrea psico-emocional:

- Crear vincle terapèutic.
- Expressar emocions i dificultats.
- Ajudar en l'expressió i canalització emocional, així com en el treball d'emocions i les seves expressions no verbals.
- Canalitzar emocions i dificultats.
- Propiciar la relaxació.
- Desbloquejar emocionalment.
- Treballar la rigidesa.

En l'àrea psico-física:

- Millora de estereotípies.
- Ajuda en el treball de la consciència de cos.

En l'àrea cognitiva:

- Potencia l'atenció i la concentració.
- Treballar el jo i la teoria de la ment.

Metodologia - La sessió

La **sessió** 30' setmanals , òptim 2 sessions setmanals.

1-Benvinguda-cançó personalitzada.

2-Bloc principal de la sessió on es treballen els objectius plantejats per a cada sessió.

3-Tancament:

Relaxació

I cançó de comiat.

Gran Importància de mantenir una estructura constant de sessió a sessió.

Metodologia - Tècniques

Actives

- Recursos corporals i dansa, treballant el moviment corporal improvisat o guiat.
- Recursos instrumentals, treballant l'execució instrumental i la imitació.
- Treball de l'experimentació mitjançant diferents instruments sobretot Orff i piano a diferents nivells.
- Jocs musicoterapèutics.
- Recursos vocals: tècniques de dinàmiques vocals.
- Improvisacions inscrites en diversos models de musicoteràpia, sobretot Nordoff-Robbins.

Receptives

- Activitats d'audició.
- Bany sonor.
- Relaxacions guiades.

MUSICOTERÀPIA BCN

METODOLOGIA - MUSICOTERÀPIA

WWW.MUSICOTERAPIABCN.COM

Bibliografia interessant

Mètode Nordoff-Robbins:

Bruscia, K. (1999) *Modelos de improvisación en musicoterapia*, (1º Ed) Vitoria-Gasteiz: Agruparte
Web Nordoff-Robbins- videos: <http://www.nordoff-robbins.org.uk>

Informació sobre TEA:

Caballo, V (2002) *Manual de Psicología Clínica infantil y del Adolescente, trastornos específicos* (1aEd) Madrid :Pirámide Psicología.

Autismo diario web: www.autismodiario.org

<http://www.cdc.gov/ncbddd/spanish/autism/signs.html>

- Autism Speaks <http://www.autismspeaks.org/>
- Autisme Europa <http://www.autismeurope.org/>
- Asociación Española de Profesionales del Autismo (AEPA) <http://www.aetapi.org/>
- Confederación española del autismo <http://www.autismo.org.es/AE/default.htm>
- Autismo en red <http://www.autismoenred.com/>

<http://www.catala.morellpsicologia.com/guias/aspergen-autisme.pdf>

Informació sobre Musicoteràpia en general:

Poch Blasco, S. (2011) *Compendio de musicoterapia I* (2ª Ed) Barcelona:Herder

Poch Blasco, S. (1999) *Compendio de musicoterapia II* (1ª Ed) Barcelona:Herder

Poch Blasco, S. (2013) *Musicoterapia en Psiquiatria* (1ª Ed) Barcelona:Medica Jims

Davis, W. Gfeller, K. Thaut, M. (2000) *Introducción a la Musioterapia* (1º Ed) Barcelona: Boileau

Federico Gabriel (2007) *El niño con necesidades especiales* (1Ed) Argentina:Ed Kier

Web MusicoteràpiaBCN: www.musicoterapiabcn.com

MUSICOTERÀPIA BCN

PSICOLOGIA - MUSICOTERÀPIA

WWW.MUSICOTERAPIABCN.COM